NACZELNICTWO ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

Rok 10 (XII) Nr. 10. WARSZAWA Grudzień 1932 r.

REGULAMIN GOSPODARCZY KOMEND CHORĄGWI.

Przyjęty przez 55 Zjazd NRH. w dniu 1.XI.32. (Rozk. NZHP. L. 12 z 3.XI.32).

1. Komenda Chorągwi jest składową jednostką gospodarczą Oddziału.

2. Komenda Chorągwi prowadzi gospodarkę, księgowość i kasę, stosując się do zarządzeń i instrukcyj Głównej Kwatery i zgodnie z przepisami niniejszego regulaminu.

3. Budżet Komendy Chorągwi zatwierdza Zjazd Oddziału, równocześnie z budżetem Z. O. Projekt budżetu Komendy na miesiąc przed terminem Zjazdu Komendant złoży Zarządowi Oddziału, który to Zarząd przedłoży budżet Zjazdowi łącznie ze swemi uwagami.

4. Gdyby dla jakichkolwiek powodów budżet nie był lub nie mógł być zatwierdzony przez Zjazd Oddziału, uprawnienia Zjazdu przewidziane niniejszym regulaminem przechodzą na Zarząd Oddziału.

5. Budżet składa się w przychodach i rozchodach z budżetu „A" i budżetu „B".

Budżet „A" w rozchodach przewiduje najniezbędniejsze i konieczne wydatki, w dochodach — dochody pewne. Rozchód w budżecie „A" winien bilansować się z dochodami budżetu „A". Wydatki z tego budżetu czyni skarbnik Komendy z akceptacji Komendanta Chorągwi.

Budżet „B" w rozchodach przewiduje wszystkie inne niż omówione w budżecie „A" rozchody, w dochodach zaś przewiduje dochody możliwe ale niepewne, rozchód i dochód w budżecie „B" niekoniecznie ma się bilansować, wydatki przewidziane w budżecie „B" czynić będzie Komendant po każdorazowej akceptacji projektowanego wydatku przez Zarząd Oddziału.

6. Za prawidłowe wykonywanie budżetu odpowiedzialni są Komendanci.

7. Komenda Chor. prowadzi księgi: inwentarza, kasową i główną. Każdy kwit przychodowy lub rozchodowy winien być opatrzony przez skarbnika Chorągwi liczbami jakiego budżetu i jakiej pozycji budżetu dotyczy wpływ lub wydatek.

8. W przeciągu miesiąca po upływie roku budżetowego Komendant Chorągwi złoży Zarządowi Oddziału sprawozdanie o wykonaniu budżetu za rok sprawozdawczy. Sprawozdanie to będzie przedłożone do zatwierdzenia Zjazdowi Oddziału, odpis tego sprawozdania Komendant przesyła do G. K.

9. Komisja Rewizyjna Oddziału, skarbnik lub delegowany członek prezydjum Zarządu Oddziału i skarbnik Głównej Kwatery lub delegowany przez Naczelnika G. K. instruktor mają prawo kontroli gospodarki, ksiąg, dowodów i kasy w każdej chwili.

10. Niezależnie od powyższego będzie prowadzony budżet dotyczący akcji letniej. Najdalej do 1 maja Komendant Chorągwi złoży Zarządowi Oddziału projekt akcji letniej, a zwłaszcza projekt sfinansowania akcji letniej. Zarząd Oddziału w dwa tygodnie później projekt rozpozna i zatwierdzi, ustali podział zapomóg i subsydjów (specjalnie na akcję letnią przeznaczonych) pomiędzy akcję letnią dla druhen, oraz dla druhów, ustali tryb i sposób podejmowania przez Komendantów obozów i kursów przyznanych sum.

Najpóźniej do dnia 15 października Komendant Chorągwi złoży Zarządowi Oddziału szczegółowe sprawozdanie łącznie z dowodami z akcji letniej, które to sprawozdanie wejdzie w skład ogólnego sprawozdania składanego Zjazdowi, oraz dla wyrachowania się przed władzami z udzielanych zapomóg i dotacji.

11. Za prawidłowe wykonanie budżetu akcji letniej i złożenie w terminach sprawozdań odpowiedzialny jest Komendant Chorągwi.

12. Regulamin niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1933 r.

UWAGA: Wszędzie, gdzie „Naczelnik", „Komendant", „Skarbnik", należy rozumieć: „Naczelnik (Naczelniczka)", „Komendant (Komendantka)", „Skarbnik (Skarbniczka)".

ROZKAZ NACZELNICTWA Z.H.P. L. 15 z dnia 2 grudnia 1932 r.

1. Odznaki. N. przyznaje stopień i odznakę „Honorowego Harcerza Rzeczypospolitej" dhowi Prezesowi Janowi Romaszkiewiczowi z Chicago założycielowi Harcerstwa przy Związku Narodowym Polskim w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej.

N. przyznaje odznakę „Wdzięczności" dhowi prof. dr. Wacławowi Dziewulskiemu, vice-przewodniczącemu Zarz. Oddz. Wil. Z. H. P.

2. Główna Kwatera Harcerek. N. zatwierdza skład osobowy Głównej Kwatery Harcerek: Naczelniczka G. K. H. — hm. Jadwiga Wierzbiańska, Kierowniczka Wydz. Międzynarodowego—hm. Zofja de Callier, Kierowniczka Wydz. Organizacyjnego—hm. Ewa Grodecka, Sekretarka G. K. H.—hm. Wanda Kraszewska, Kierowniczka Działu Wydawnictw i Prasy i Redaktorka „Skrzydeł"—hm. Karolina Lublinerówna, Kierowniczka Wydz. Kształcenia Instruktorek—hm. Józefina Łapińska, Kierowniczka Wydz. Starszego Harcerstwa—hm. Sabina Marcinkowska, Kierowniczka Wydz. Zagranicznego—hm. Janina Tworkowska, Skarbniczka G. K. H.—hm. Kazimiera Tyszkówna, Kierowniczka Wydz. W. F.—hm. Helena Ter-Gazarówna, Kierowniczka Wydz. Programowego—hm. Marja Uklejska, Kierowniczka Wydz. Osobowego—hm. R.P. Marja Wocalewska, Kierowniczka Wydz. Przysposobienia do Obrony Kraju—dhna Zofja Wołowska, Kierowniczka Wydz. Zuchów—hm. Jadwiga Zwolakowska; członkinie Głównej Kwatery Harcerek: hm. Marja Bugajska, hm. Zofja Jaxa-Bykowska (urlopowana), hm. R. P. Jadwiga Falkowska, hm. Janina Kamińska (urlopowana), hm. R. P. Olga Małkowska, hm. Władysława Martynowiczówna, hm. Włodzisława Olbromska, hm. Hanna Paszkowska, hm. Wanda Prażmowska, hm. R. P. Helena Śliwowska, hm. Zofja Wilczyńska, hm. Jadwiga Zienkiewiczówna; współpracowniczki Głównej Kwatery Harcerek: Referentka Przysposobienia do Obrony Kraju—hm. Irena Lewandowska, Referentka Drużyn Żeglarskich—dhna Jadwiga Wolffowa.

3. Mianowania starszyzny. — harcmistrze: Szczęsny Antoni Gnatowski, Leopold Ungeheuer (Chor. Lwowska), podharcmistrze: Wiktor Śniegucki, Ryszard Trzciński (Chor. Mazowiecka), Jan Gostomski, Tytus Janecki, Tadeusz Kowalski, Jan Łyskawa, Jan Ryngwelski, Franciszek Świątek (Chor. Poznańska), Ryszard Białous, Juljusz Hupert, Paweł Smosarski (Chor. Warszawska).

4. Cofnięcie stopnia instruktorskiego. N. cofa stopień instruktorski na własną prośbę i zalicza do kategorji członków współdziałających Z. H. P. hm. Stanisława Łypacewicza (N. Z. H. P.).

5. Przyjęcie K. P. H. N. przyjmuje do Z. H. P. K. P. H. przy drużynie męskiej im. Marjana Langiewicza w Gostyninie, K. P. H. przy drużynach harcerskich w Mińsku Mazowieckim i K. P. H. przy drużynach harcerskich na terenie Wymyślina i Skępego w Wymyślinie (Oddział Mazowiecki).

6. Uzupełnienie rozkazu Naczelnictwa L. 12 z dn. 3 listopada 1932 r. W rozkazie tym opuszczono omyłkowo następującą uchwałę 55 Zjazdu N. R. H. w sprawie Starszego Harcerstwa, co niniejszem N. uzupełnia: „stojąc na stanowisku konieczności szybkiego i mocnego, tak liczebnie, jak i jakościowo rozwoju Starszego Harcerstwa, Zjazd Rady Naczelnej: 1) wzywa Zarządy Oddziałów do okazywania jaknajdalej idącej życzliwości i udzielania realnej pomocy Starszemu Harcerstwu; 2) wzywa ogół harcmistrzowski i wszystkich drużynowych do stałego interesowania się sprawami Starszego Harcerstwa i zaleca uznawanie problemu Starszego Harcerstwa za składową część programu pracy harcerskiej; 3) poleca Głównym Kwaterom, względnie ich Wydziałom Starszego Harcerstwa opracowanie i wydanie w możliwie prędkim czasie wytycznych programowych i instrukcji organizacyjnej w zakresie Starszego Harcerstwa, ze szczególnem uwzględnieniem młodzieży zawodowo pracującej".

(—) **Stanisław Łypacewicz**
Sekretarz Generalny Z. H. P.

(—) **Dr. Michał Grażyński**
Przewodniczący Z. H. P.

ROZKAZ NACZELNICZKI G. K. Ż. L. 17 z dnia 7 grudnia 1932 r.

Zatwierdzam w następującym składzie:

1. Komendę Chorągwi Śląskiej: Komendantka Chorągwi, hm. Emilja Węglarzówna; Przyboczna i referentka akcji letniej, hm. Zofja Tworkowska; Ref. spraw osobowych, hm. Olga Kordecka; Ref. pracy zuchowej, hm. Helena Durkalcówna; Ref. wydz. w. f. i p. w., hm. Kwiryna Plutówna; Ref. prasy oraz pracy społecznej, hm. Olga Grzbielowa; Skarbniczka Komendy Chorągwi, hm. Marja Siwoniówna; Sekretarka, dz. h. Klementyna Bielcowa; Współpracowniczki Komendy Chorągwi, hm. Czesława Jakubcówna, hm. Marja Kapiszewska.

2. Komendę Chorągwi Wielkopolskiej: Komendantka Chorągwi, hm. Wiesława Szafranówna; Przyboczna Kim. Ch., dz. h. Zofja Tucholska, Kier. Wydz. Organizacyjnego, dr. Urszula Mroczkiewiczówna; Kier. Wydz. Administracyjnego, hm. Teresa Nowakowska; Kier. Wydz. Programowego, hm. Alina Ratajczakowa; Hufcowa,ph. Włodzimira Antoszewska; Członkinie Komendy Chorągwi: hm. Irena Tarnowska, hm. Agnieszka Kossobudzkka, hm. Aniela Pigoniówna, hm. Wanda Stojanowska, hm. Marja Zielonacka.

Czuwaj!

(—) **Wanda Kraszewska**
Sekretarka G. K. Ż.

(—) **Jadwiga Wierzbiańska**
Naczelniczka G. K. Ż.

ROZKAZ NACZELNIKA GŁÓWNEJ KWATERY HARCERZY L. 21 z dnia 1 grudnia 1932 r.

w sprawie zimowej akcji obozowej w sezonie 1932/33.

Wprowadzenie zimowych feryj szkolnych przyczyni się do rozwoju akcji zimowych obozów, zapoczątkowanej w latach ubiegłych, jak również do przeniesienia znacznej części pracy nad kształceniem instruktorów na okres zimowy. W związku z powyższem wyłania się konieczność: a) rejestracji zimowych obozów, analogicznie do obozów letnich i zorganizowania wizytacyj; b) ustalenia norm kwalifikacyjnych dla tych obozów; c) zebrania materjału doświadczalnego w zakresie kształcenia starszyzny w zimie.

A. Zarządzam przeto: I. Raporty i meldunki drużyn i hufców:

1) drużyny i Komendy Hufców, organizujące imprezy o charakterze obozowym stałym lub wędrownym, trwające przynajmniej 5 dni i liczące conajmniej 5 uczestników nadsyłać będą do Komend Chorągwi raport przedobozowy na blankiecie raportu przedwakacyjnego (druk L. 6) w terminie do dnia 14 grudnia 1932 r.;

2) z chwilą rozpoczęcia obozu Komendant winien wysłać meldunek o rozpoczęciu obozu na kartce, używanej dotychczas przez obozy letnie do: a) własnej Komendy Chorągwi, b) Komendy Chorągwi na terenie której przebywa obóz, b) do Głównej Kwatery;

3) drużyny i Komendy Hufców nadeślą do Komend Cchorągwi w terminie do dnia 20.III.1933 r. raport poobozowy z każdej imprezy na druku L. 3a.

II. Raporty Komendy Chorągwi:

1) Komendy Chorągwi prześlą do Głównej Kwatery w terminie do dnia 20.XII raport przedobozowy, składający się z dwu części.

W części pierwszej należy przedstawić przygotowanie imprez, związanych z kształceniem drużynowych i starszyzny: o) adres i czas trwania organizowanych kursów, b) skład Komend (ew. komisyj próby podharcmistrzowskiej), c) program kursu.

W części drugiej należy przedstawić zestawienie projektowanych imprez drużyn i hufców, zawierające następujące dane: 1) nazwa drużyny organizującej obóz, 2) adres obozu (marszruta), 3) czas trwania, 4) komendant i opiekun, (imię i nazwisko, stopień, funkcja, wiek), 5) ilość uczestników, 6) przewidywany wizytator.

2) W terminie do dnia 10.IV.1933 r. Komendy Chorągwi nadeślą do Głównej Kwatery raport poobozowy zimowy, zawierający: —

a) raport z obozów, połączonych z kształceniem starszyzny;

b) charakterystykę akcji zimowej, przeprowadzonej na terenie Chorągwi;

c) zestawienie urządzonych imprez, zawierających następujące dane: 1) L. p. imprezy, 2) nazwa jednostki organizacyjnej, 3) miejsce obozu względnie marszruta, 4) Komenda Obozu, (dane osobno dla Komendanta i Opiekuna); a) stopień starszyzny, b) nazwisko i imię, c) wiek, d) zawód, e) służba harcerska, 5) ilość: a)uczestników wraz z Komendą, b) harcerzodni, 6) kto i kiedy wizytował, 7) uwagi;

d) zestawienie dochodów i rozchodów, dotyczących całej akcji Chorągwi według pozycyj w raporcie poobozowym (druk L. 3a).

B. Zalecam: 1) przeprowadzenie wizytacyj obozów, organizowanych na terenie Chorągwi, 2) zainteresowanie gron starszyzny: a) zagadnieniem kwalifikacyj obozów zimowych, b) ustaleniem norm dla tych obozów, c) stroną techniczną tego rodzaju imprez, 3) omówienie sprawy kształcenia starszyzny na kursach zimowych.

Oczekuję w tych sprawach wniosków, opartych na poczynionych doświadczeniach.

Czuwaj!

(—) **Eugenjusz Sikorski,** hm.
Sekretarz Głównej Kwatery

(—) **Antoni Olbromski,** hm.
Naczelnik Głównej Kwatery

ROZKAZ NACZELNIKA GŁÓWNEJ KWATERY HARCERZY L. 22 z dnia 5 grudnia 1932 r.

I. PRZEPISY STALE OBOWIĄZUJĄCE.

12. Wydzielanie harcerzy z hufców p. w. w dniach 3 maja i 11 listopada. Państwowy Urząd W. F. i P. W. wydał do pp. Kierowników Okręgowych Urzędów W. F. i P. W. oraz p. Inspektora W. F. i P. W. Korpusu Ochrony Pogranicza w dniu 14 listopada za Nr. 255-2-2-Społ. następujący okólnik:

„W uzupełnieniu rozkazów wydanych w sprawie występowania oddziałów p. w. na świętach i uroczystościach zarządzam:

Chcąc dać możność Harcerstwu wykazania swojej siły i sprawności organizacyjnej ustalam dzień 3 maja i 11 listopada każdego roku, w których harcerze wystąpią na defiladach we własnych oddziałach, a zatem w tych dniach winni być wydzieleni i z hufców p. w. Komendanci Powiatowi P. W. dopilnują wykonania powyższego".

Podając powyższe do wiadomości Druhów proszę o dołożenie starań, aby drużyny i hufce biorące udział w uroczystościach dobrze prezentowały się i były jednolicie umundurowane.

2. ZARZĄDZENIA BIEŻĄCE.

20(1). Kurs w Rzęsnej Polskiej. Na wniosek Komendanta Chorągwi Lwowskiej z dnia 6.X.1932 r. uznaję kurs zorganizowany przez Komendę Chorągwi Lwowskiej w Rzęsnej Polskiej w roku 1920 za Kurs Podharcmistrzowski.

20(2). Oznaka pamiątkowa Międzynarodowego Zlotu Skautów Wodnych w Polsce. Zatwierdzam oznakę pamiątkową Międzynarodowego Zlotu Skautów Wodnych w Polsce (Garczyn).

3. WYDAWNICTWA.

Broszurkę dha phm. Jacka Wnęka p. t. „Harcerstwo jako synteza wychowania fizycznego" — polecam do bibljotek drużyn, hufców, komend chorągwi, jako zawierającą materjały do ułatwienia harcerzom zrozumienia istoty wychowania fizycznego w harcerstwie.

4. DRUŻYNY.

41. Przyjmuję do Z. H. P. drużyny: 1 im. Józefa Piłsudskiego w Kalinowszczyźnie (uznanie za patrona osoby żyjącej — w drodze wyjątku (Chor. Lwowska), 41 zuchów im. Ks. Jeremiego Wiśniowieckiego w Rembertowie (restytucja), 63 im. por. pil. Franciszka Żwirki w Mińsku Mazowieckim, 156 im. Tadeusza Kościuszki w Lubrańcu, 158 im. Jana Kilińskiego w Aleksandrowie Kujawskim. (Chor. Mazowiecka.

42. Rozwiązuję drużyny: 63 im. Tadeusza Kościuszki w Mińsku Mazowieckim (zmiana nazwy) (Chor. Mazowiecka).

5. HUFCE.

51. Listy mianowania hufcowych otrzymali: 110 ph. Leopold Adamcio — h. chełmżyński (Chor. Pomorska).

6. CHORĄGWIE.

62. Mianowania członków Komend. Chor. Radomska: Kierownik Wydz. Zuchowego—ph. Konstanty Kozikowski. Chor. Zagłębiowska: Kierownicy Wydziałów: Ogólnego—ph. Józef Brzeziński, Organizacyjno-Programowego—Marjan Heine, Kształcenia Starszyzny, Obozów i Osobowego—ph. Bogusław Jakubowicz, Skarbowego i Dochodów Niestałych—Teodor Bantnik, PW. i WF.—ph. Stanisław Kopański. Przyboczny—ph. Józef Brzeziński, Sekretarz—Zygfryd Ziembiński.

63. Mianowania Komisji Prób Starszyzny.

63(1). Na stopień harcmistrza: Chor. Śląska—Przewodniczący—hm. RP. Tadeusz Strumiłło, członkowie—hm. Jan Grzbiela, hm. Henryk Kapiszewski, hm. Jerzy Lis, hm. Ludwik Wacławek.

63(2). Na stopień podharcmistrza: Chor. Krakowska: Przewodniczący—hm. Władysław Szczygieł, hm. ks. Marjan Luzar, hm. Jan Bugajski, hm. Tadeusz Mitera, hm. Cezary Murski, ph. Tadeusz Wąsowicz, ph. Stanisław Mitko, ph. Marjan Pieczarkowski; Chor. Lwowska: Przewodniczący—hm. Franciszek Usarz, Zastępca—hm. Leopold Ungeheuer, członkowie—hm. Leszek Czarnik, hm. Zdzisław Jurajda, hm. Jan Wąsowicz, hm. Antoni Szczęsny Gnatowski; Chor. Śląska: Przewodniczący—hm. Jan Grzbiela, członkowie—hm. Józef Bielec, hm. Ludwik Wacławek, ph.Teodor Piechaczek, ph. Józef Pukowiec, ph. Franciszek Zmuda; Chor. Wileńska: Przewodniczący—hm. Józef Czarny Grzesiak, członkowie—hm. Paweł Puciata, hm. Ludwik Bar, ph. Jan Puhaczewski, ph. Antoni Wasilewski, ph. Aleksander Strycharzewski.

63(3). Na stopień działacza harcerskiego. Chor. Lwowska: Przewodniczący—hm. Franciszek Usarz, Zastępca—dz. h. Wacław Muszyński, członkowie—dz. h. Władysław Wenzel, hm. Antoni Szczęsny Gnatowski.

60. Honorowa Rada Starszyzny.

Mianuję Przewodniczącym Honorowej Rady Starszyzny Chorągwi Śląskiej hm. Józefa Bielca, zwalniając jednocześnie na własną prośbę dotychczasowego Przewodniczącego hm. RP. Tadeusza Strumiłłę.

13. ZMIANY REGULAMINÓW I INSTRUKCYJ.

Opłaty rejestracyjne drużyn żeglarskich. Ze względu na zwiększone świadczenia Wydziału Drużyn Żeglarskich G. K., opłata rejestracyjna w drużynach żeglarskich, począwszy od 1.I.1933 r. wynosi 10 zł.

9. URLOPY, ZMIANY PRZYDZIAŁU.

9. Zmiany przydziału: hm. Józef Janiczek z Chor. Łódzkiej do G. K. H., hm. Filip Kruszewski z Chor. Warszawskiej do Pomorskiej, hm. Józef Mendyk z Chor. Zagłębiowskiej do Radomskiej, hm. Czesław Rembowski z G. K. H. do Chor. Warszawskiej, hm. Stanisław Rudnicki z Chor. Warszawskiej do G. K. H., hm. Stefan Szletyński z Chor. Śląskiej do Łódzkiej, hm. Zbigniew Trylski z Chor. Wołyńskiej do G. K. H., hm. Jan Trzpil z G. K. H. do Chor. Radomskiej, ph. Szymon Poradowski z G. K. H. do Chor. Łódzkiej, ph. Czesław Szwagrzak z Chor. Poznańskiej do Zagłębiowskiej, ph. Stefan Walczak z Chor. Poznańskiej do Białostockiej, ph. Józef Żuromski z G. K. H. do Chor. Wileńskiej.

97. Powołanie do służby czynnej z rezerwy: hm. Mieczysław Borzęcki (Chor. Poznańska).

0. POCHWAŁY, OZNAKI I ODZNACZENIA.

02. Oznaki dziesięciolecia służby — otrzymują: 540 Józef Schönborn (Chor. Lwowska), 541 hm. Marjan Krawczyk, 542 Jan Gürtler, (Chor. Mazowiecka), 543 Tadeusz Prabucki (Chor. Śląska), 544 ph. Władysław Malewski, 545 ph. Ryszard Michniewicz, 546 ph. Antoni Wasilewski, 547 ph. Jan Wiłkojć, 548 Wiktor Dietz, 549 Michał Sajkowski (Chor. Wileńska).

(—) **Eugenjusz Sikorski,** hm. Sekretarz Głównej Kwatery

(—) **Antoni Olbromski,** hm. Naczelnik Głównej Kwatery

Odznaka pamiątkowa Międzynarodowego Zlotu Skautów Wodnych w Polsce (Rozk. Nacz. G.K.H. L. 22 z dn. 5.XII.1931r. W.U. № 10 1932r.).

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Związek Harcerstwa Polskiego w latach 1920—1931, w liczbach.

Główny Urząd Statystyczny ogłosił niedawno, poraz pierwszy w Rzeczypospolitej, statystykę Związku Harcerstwa Polskiego. Podały ją mianowicie Wiadomości Statystyczne Gł. U. St., w zeszycie specjalnym VII, zatytułowanym „Statystyka Oświaty i Kultury", Warszawa, 1932, na str. 40. Chronologicznie wcześniej ukazał się wyciąg z tablicy, ogłoszonej w Wiadomościach, w „Małym Roczniku Statystycznym", skąd, nawiasem mówiąc, zaczerpnęły dane o harcerstwie różne wydawnictwa kalendarzowe i informacyjne zwłaszcza dla młodzieży i nauczycielstwa.

Zestawienie danych, zaczerpniętych ze sprawozdań Z. H. P., i wydawnictw oficjalnych, nie mogło odbyć się bez kontroli materjałów źródłowych. Wynikły stąd pewne sprostowania liczb ogłoszonych w poszczególnych sprawozdaniach i publikacjach, co zaznaczam dla interesujących się sprawą, o czem jednak nie mogę szerzej tu pisać: rzecz zbyt specjalna i szczegółowa.

Tablica, którą niżej podaję, różni się w stosunku do ogłoszonej w „Wiadomościach Statystycznych" tylko 1) dodaniem liczb z roku 1923, które tam, jako niekompletne w szeregu tytułów, pominięto, oraz 2) podaniem sum „obozy i kursy", „uczestnicy obozów i kursów", „harc. × dni w ob. i kurs", tam ze względu na oszczędność miejsca opuszczonych. Dodałem tu również notatkę o danych 1911 — 1919.

Przy opracowywaniu tych zestawień zebrało się sporo materjału i pomysłów do dalszych prac, a także sporo uwag co do systemu statystyki harcerskiej, dziś dość bez systemu prowadzonej. Zamierzone są konferencje w sprawie ulepszenia tej statystyki, w czem mamy przyrzeczoną uprzejmą pomoc osób fachowych z G. U. S.

Myślę, że trafię w intencje starszyzny, jeżeli tu podziękuję G. U. S., redakcji „Wiadomości Statystycznych" i osobom, które dopomogły w pierwszem opublikowaniu przez specjalny organ państwowy danych statystycznych harcerskich.

St. Sedlaczek.

Związek Harcerstwa Polskiego w latach 1920 — 1931*).

WYSZCZEGÓLNIENIE	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Organizacja harcerzy.												
Miejscowości	208	320	390	—	388	343	398	443	501	603	628	690
Hufce	—	—	76	—	131	129	146	154	149	156	198	197
Drużyny i zrzeszenia	444	744	829	747	887	877	1.039	1.081	1.193	1.269	1.328	1.404
Zastępy	1.977	—	2.025	—	—	2.257	2.508	2.971	3.089	3.657	3.793	3.998
Harcerze i zuchy	21.000	31.317	31.785	31.326	25.274	27.569	30.383	31.079	38.778	41.480	42.094	44.569
W tem starszyzna ze stopniami instruktorskiemi	78	231	262	311	358	379	394	483	601	651	686	734
Obozy i kursy	25	43	117	153	139	240	287	326	373	385	485	507
Kursy	4	12	13	13	12	23	17	30	25	25	28	22
Obozy młodzieży	21	31	104	140	127	217	270	296	348	360	457	485
Uczestnicy obozów i kursów	498	1.266	3.426	3.592	6.305	5.042	10.227	8.485	8.948	11.613	10.698	12.808
Uczestnicy kursów	—	335	589	649	453	785	628	1.032	829	701	1.030	792
Uczestnicy obozów młodzieży	—	931	2.837	2.943	5.852	4.257	9.599	7.453	8.119	10.912	9.668	12.016
Harcerze x dni w obozach i na kursach	9.458	32.441	102.643	93.549	87.406	124.784	184.534	204.796	230.727	214.356	258.860	280.538
Harc. x dni na kursach	—	—	16.327	19.090	12.099	22.591	17.822	27.577	19.831	17.948	25.638	22.176
Harc. x dni w obozach młodzieży	—	—	86.316	74.459	75.307	102.193	166.712	177.219	210.896	196.408	233.222	258.362
Organizacja harcerek.												
Miejscowości	150	182	260	242	211	234	258	246	260	326	330	321
Drużyny i zrzeszenia	191	450	525	511	419	476	549	625	629	714	734	845
Harcerki i starszyzna	8.516	16.922	19.267	16.900	12.353	13.182	15.729	17.875	18.061	20.671	21.611	24.141
W tem starszyzna ze stopniami instruktorskiemi	60	170	182	231	235	283	325	338	245	254	234	281
Obozy i kursy	—	32	45	55	83	100	114	156	192	169	216	199
Kursy	1	7	13	7	7	8	15	19	15	28	29	27
Obozy młodzieży	—	25	32	48	76	92	99	137	177	141	187	172
Uczestniczki obozów i kursów	143	1.001	1.259	—	1.953	2.050	2.429	3.117	3.933	4.301	5.325	5.325
Uczestniczki kursów	29	252	561	—	136	—	319	582	440	891	815	926
Uczestniczki obozów młodzieży	114	749	698	—	1.817	—	2.110	2.589	3.493	3.410	4.510	4.399
Harcerki x dni w obozach i na kursach	2.808	28.396	27.229	—	31.601	50.493	61.661	86.180	79.328	106.632	125.616	131.334
Harc. x dni na kursach	609	7.310	13.295	—	3.028	—	7.294	11.436	10.502	17.363	13.869	25.826
Harc. x dni w obozach młodzieży	2.199	21.086	13.934	—	28.573	—	54.367	74.744	68.826	89.269	111.747	105.508

*) Za lata 1911 — 1919 istnieją tylko dane fragmentaryczne: W roku 1912 ogólna ilość harcerzy w Małopolsce wynosiła 3.447, harcerek 454, w r. 1918 w Królestwie i na Litwie, w Wielkopolsce i w Małopolsce w przybliżeniu harcerzy 16.900, harcerek 7.000, — na Rusi i w Rosji harcerzy 5.311, harcerek 2.779.

Zestawienie nie obejmuje członków współdziałających Z.H.P., zorganizowanych w Kołach Przyjaciół Harcerstwa.

Wydawca Naczelnictwo Z. H. P. Redakcja i Administracja: Zielna 35 m. 9. Redaktor: STANISŁAW SEDLACZEK
Druk „LECH", Warszawa, Koszykowa 33. Tel. 890-66.